

3-leté bakalářské studium
podzimní semestr
přednáška – 1 hodina týdně

Seznámit posluchače se základními fakty ruské historie od nejstarších dob až po konec 18. století. Důraz je kladen na pochopení ruských dějin v evropském kontextu. Velká váha se přikládá na uvedení dosud ne běžně známých poznatků a faktů, na aktuální interpretaci ruských dějin. Postup po chronologické ose od nejstarších dob východních Slovanů, vzniku prvního státního útvaru – Kyjevské Rusi, přijetí křesťanství dynastií Rjurikovců, přes období feudální rozdrobenosti a nájezdů kočovníků, epochu formování jednotného moskevského státu, svržení tatarského a mongolského jha, až k prvním ruským carům a nástupu Romanovců.

1. Vznik prvního ruského státu, období Kyjevské Rusi. Kníže Vladimír Svjatoslavič, přijetí křesťanství na Rusi.
2. Období Kyjevské Rusi. Jaroslav Moudrý, Vladimír Monomach, systém raně feudálních vztahů, zahraniční politika, rusko-byzantské vztahy, boj proti kočovníkům, kultura.
3. Rusko v období feudální rozdrobenosti. Novgorod a Pskov.
4. Boj Ruska s vnějšími nepřáteli ve 13. století. Boj se Švédy a řádem německých rytířů. Alexandr Něvský, bitva na Něvě a u Čudského jezera, vznik tatarsko-mongolského státu, bitva na Kalce.
5. Boj Ruska s vnějšími nepřáteli v 14. a 15. století. Nájezdy Tatarů, porobení Rusi, Zlatá Horda, kultura.
6. Vznik jednotného státu. Moskevské knížectví. Význam Moskvy pro sjednocení země, Ivan Kalita, Dmitrij Donský, bitva na Kulikovském poli.
7. Moskevský stát. Ivan III., proces definitivního sjednocení ruských zemí, svržení tatarského jha.
8. Rusko v 16. století. Ivan IV., Boris Godunov, kultura.
9. Rusko na přelomu 16. a 17. století. Situace v zemi po smrti Ivana IV., Vasilij Šujskij, Boris Godunov, období smuty. Lžicarové.
10. Rusko v 17. – 18. století. Vnitřní a zahraniční politika, první Romanovci na carském trůnu, rozkol v církvi, připojení Ukrajiny k Rusku.
11. Rusko za Petra I. Vláda Petra I., zahraniční a vnitřní politika, kultura.
12. Rusko za Petra I. Reformy Petra I., Rusko a Evropa.
13. Shrnutí. Zápočtová písemná práce – test.

Požadavky k zápočtu

Kontrola zvládnutí učiva (viz vymezený rozsah) formou písemného testu v zápočtovém týdnu (tj. na poslední přednášce)

Literatura

BUGANOV, V. I. *Pjotr Velikij i jeho vremena*. Moskva: Nauka, 1989. 192 s. ISBN 5-02-009471-4.

DORAZIL, O. *Světové dějiny v kostce*. Vimperk: Papyrus, 1992. 502 s. ISBN 80-901111-1-4.

Kapesní atlas světových dějin, 1. a 2. díl. Praha: Geodetický a kartografický podnik, 1977. 172 s. 29-702-87.

OKLJUČEVSKIJ, V. O. *Ruské dějiny I–IV*. Praha, 1929.

RASKIN, A. P. *Istorija otěčestva v licach*. Moskva: Knižnaja palata, 1992. 174 s. ISBN 5-7000-0378-3.

ŠPIDLÍK, T. *Ruská idea*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1996. 441 s. ISBN 80-86045-02-1.

ŠVANKMAJER, M. a kol. *Dějiny Ruska*. Praha: NLN, 1995. 558 s. ISBN 80-7106-216-2.

VURM, B. *Tajné dějiny Evropy*. Praha: Bohemia, 1996. 252 s. ISBN 80-85803-21-6.

V Brně dne 1. září 2005